

מתרצת הגמרא: **אמר רבא ואמרי לה** כְּדִי וְשֵׁם חֲכָמִים, הַסְּפִירָה
מִחֲפָזָא וְהָכִי קִתְּנִי, **אמר להן רבי מאיר**, וְכִי לְשִׁיתְכֶם מִי מִיְהִירוֹ
לְאַבְרָהָם זֶה מִיְדֵי נְבִילָה, הֲלֹא שְׁחִיטָת אֱמוֹ, נִמְצָא שְׁלֹדְתְכֶם הַשְּׁחִיטָה
חֲלָה עַל הָאֵבֶר, אִם כֵּן תִּתְיַרְנוּ אִף בְּאַכִילָה, וְהֲלֹא אִף אַתֶּם מוֹדִים
שֶׁהָאֵבֶר אֲסוּר בְּאִכְלָה. אֲלֵא עַל כִּרְחָךְ, שִׁכְשַׁם שֶׁהַשְּׁחִיטָה אֵינָה
מִתִּירָה בְּאִכְלָה, כִּי אֵינָה מִטְהַרְתּוּ מִיְדֵי נְבִילָה.
אמרו לו חֲכָמִים לְרַבִּי מֵאִיר, אֵינן לְהַשְׁוֹת הַיֵּתֵר אִכְלָה לְטַהַר מִיְדֵי
נְבִילָה, שֶׁמִּרְפָּה תּוֹכִיחַ שְׁשִׁחִיטָתָה מִטְהַרְתָּה מִיְדֵי נְבִילָה וְאִף עַל פִּי
כֵּן אֵינָה מִתְיַרְתָּה בְּאַכִילָה, מוֹכַח שֶׁפְּעָמִים הַשְּׁחִיטָה מִטְהַרְת
מִטְמָאָה אִף שְׂאֵינָה מִתְיַרֵּת בְּאִכְלָה, וְלִכְךָ אִף בְּאֵבֶר הַיּוֹצֵא,
הַשְּׁחִיטָה מִטְהַרְתּוּ, וְאֵינָה מִתִּירָה בְּאִכְלָה.
אמר להן רבי מאיר לְחַכְמִים, לֹא, אֵינן לְהַשְׁוֹת טַהַר טְרִיפָה לְטַהַר
אֵבֶר הַיּוֹצֵא, שֶׁאִף אִם מְצִינוּ שְׁחִיטָתָה שְׁחִיטָת טְרִיפָה אוֹתָהּ עֲצָמָה,
שֶׁכֵּן הִסְבֵּרָא וְהִדִּין אוֹמְרִים, מִפְּנֵי שְׂזוּדוֹ דְּכָר שֶׁהוּא גּוֹפָה, אֲבָל מִנֵּן
שֶׁתְּמַהַר שְׁחִיטָתָה הָאֵם אֵת הָאֵבֶר, שֶׁהוּא דְּכָר שְׂאֵינָה גּוֹפָה. כְּלוֹמַר,
בְּאֵבֶר הַיּוֹצֵא, הִבְהַמָּה עֲצָמָה מוֹתֵרֵת בְּאִכְלָה וְרַק הָאֵבֶר אֲסוּר, וְעַל
כִּרְחִינוּ הַטֵּעַם הוּא מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּנַפְרָד מְגוּפָה וְהַשְּׁחִיטָה אֵינָה חֲלָה
עֲלָיו לְהַתִּירוֹ בְּאִכְלָה, וְכִיצַד תְּטַהַרְנוּ הַשְּׁחִיטָה מִיְדֵי נְבִילָה. וְאֵינָה
דוֹמָה לְטְרִיפָה, שֶׁשֶּׁם זֶה גּוֹפָה, וְדוֹאֵי הַשְּׁחִיטָה חֲלָה עֲלֶיהָ וְכֹל
שֶׁבְּכּוּחָהּ לְפַעוּל הֵיא פּוֹעֵלֵת, וְלִכְךָ אִף שֶׁלְּהַתִּיר בְּאִכְלָה אֵינָה יִכּוּלָה,
אֲבָל לְהַפְקִיעַ מִיְדֵי נְבִילָה יֵשׁ בְּכּוּחָהּ.
אמרו לו חֲכָמִים לְרַבִּי מֵאִיר, אֲדַרְבֵּהּ, הֲרֵי מְצִינוּ שֶׁרְפָה מְצַלָּת
הַשְּׁחִיטָה עַל שְׂאֵינָה גּוֹפָה, יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר עַל גּוֹפָה, שֶׁהֲרֵי שְׂנִינּוּ
בְּמִשְׁנָה (לְעִיל סוּח), שֶׁאִם חוֹתֵף אֲבֵר מִן הָעוֹבֵר שְׁבִמְעִיָּה, וּמִשְׂאִירוֹ
שֶׁם, וְאַחַר כֵּךְ שִׁחַט אֵת הַבְּהֵמָה, מוֹתֵר הָאֵבֶר בְּאַכִילָה, אֲבָל אִם
חָתַךְ מִן הַתְּחִיל וּמִן הַתְּחִיל שֶׁל הַבְּהֵמָה עֲצָמָה, וְהַשְּׂאִירִים בְּתוֹכָהּ,
וְשִׁחַטָהּ, אֲסוּר הַחֶלֶק הַחוּתוֹךְ בְּאַכִילָה. וְאִם כֵּן וְדֹאֵי הַשְּׁחִיטָה חֲלָה
עַל הָאֵבֶר הַיּוֹצֵא יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר עַל טְרִיפָה, וְלִכְךָ הוּא נִטְהַר מִטְמָאָה
נְבִילָה, וְמֵה שֶׁהָאֵבֶר אֲסוּר בְּאִכְלָה הוּא מְגוֹזֵרֵת הַכְּתוּב, וְכִמוֹ
שֶׁבְּטְרִיפָה שְׁחִיטָתָה מִטְהַרְתָּה מִיְדֵי נְבִילָה, אִף שֶׁאֲסוּרָה בְּאִכְלָה
מְגוֹזֵרֵת הַכְּתוּב.
הַגְּמָרָא מְבַיָּא בְּרִייתָא הַמְּסִיעֵת לְבִיאורוֹ שֶׁל רַבָּא בְּמִשְׁא וּמִתֵּן בֵּין
רַבִּי מֵאִיר לְחַכְמִים: **תניא נמי הכי**, **אמר להן רבי מאיר**, וְכִי מִי
מִיְהִירוֹ לְאַבְרָהָם זֶה מִיְדֵי נְבִילָה, **אמרו לו**, שְׁחִיטָת אֱמוֹ. אֲמַר לְהֶם, אִם
כֵּן תִּתְיַרְנוּ בְּאַכִילָה. **אמרו לו**, מִרְפָּה תּוֹכִיחַ שְׁשִׁחִיטָתָה מִטְהַרְתָּה
מִיְדֵי נְבִילָה וְאֵינָה מִתְיַרְתָּה בְּאַכִילָה. **אמר להן רבי מאיר**, אֵינן
לְהוֹכִיחַ מִטְרִיפָה, שֶׁאִף אִם מִתְיַרְתָּה שְׁחִיטָת טְרִיפָה אוֹתָהּ, וְאֵת
הָאֵבֶר הַמְּדוּלְדֵל קָה – אֲבֵר שֶׁחָתַךְ מִבְּהֵמָה כְּשִׂירָה, וְעִדִּין תְּלוּ
וּמְעוּרָה בְּמִקְצַת, שֶׁאִף עַל פִּי שֶׁאֲסוּר בְּאִכְלָה, מוֹעִילָה הַשְּׁחִיטָה
לְטַהַר מִיְדֵי טְמָאָה, וְבַהֶם הִסְבֵּרָא וְהִדִּין אוֹמְרִים שֶׁהַשְּׁחִיטָה
מִטְהַרְתּוּ, מִפְּנֵי שֶׁהֶם דְּכָר שְׂגוּפָה, אֲבָל מִנֵּן שֶׁתְּמַהַר אֵת הָעוֹבֵר
שְׂאֵינָה גּוֹפָה. **אמרו לו**, הֲרַבָּה מְצַלָּת עַל שְׂאֵינָה גּוֹפָה יוֹתֵר מְגוּפָה,
שֶׁהֲרֵי שְׂנִינּוּ חוֹתֵף מִן הָעוֹבֵר שְׁבִמְעִיָּה מוֹתֵר בְּאַכִילָה מִן הַתְּחִיל
וּמִן הַתְּחִיל אֲסוּר בְּאַכִילָה.
הַגְּמָרָא דְּנָה הָאֵם אֲבֵר הַמְּדוּלְדֵל טְמָא טוֹמָאָה נְבִילָה: **אמר רבי**
שמעון בן לקיש, בְּמַחְלֻקַּת פְּאֵבֶר הַיּוֹצֵא שֶׁל הָעוֹבֵר, שֶׁנִּחְלַק בּוֹ
רַבִּי מֵאִיר וְחַכְמִים אִם הַשְּׁחִיטָה מִטְהַרְתּוּ מִטְמָאָה נְבִילָה, כֶּךָ
מַחְלֻקַּת בְּאַכִילָה הַמְּדוּלְדֵלִים שֶׁל הַבְּהֵמָה, שֶׁנִּחְתַּךְ מִמֶּנָּה אֲבֵר,
וְעִדִּין הוּא מְעוּרָה וְתְלוּ בָּהּ בְּמִקְצַת, וְנִשְׁחַטָה הַבְּהֵמָה, שֶׁלְרַבִּי מֵאִיר
אֵינן מִטְהַרְתּוּ הַשְּׁחִיטָה וְנִשְׂאֵרֵת עֲלָיו טוֹמָאָה אֲבֵר מִן הַחֵי, וְלַחֲכָמִים
מִטְהַרְתּוּ הַשְּׁחִיטָה. וְרַבִּי יוֹחָנָן **אמר**, מַחְלֻקַּת רַבִּי מֵאִיר וְחַכְמִים אִם
שְׁחִיטָה, עוֹשֶׂה נִפְלוּ, הֵיא רַק פְּאֵבֶר דְּעוֹבֵר, אֲבָל פְּאֵבֶר הַמְּדוּלְדֵל
דְּכַתְּבָהּ, דְּכָרֵי חֶלֶל שְׁחִיטָה עוֹשֶׂה נִפְלוּ – בְּשַׁעַת שְׁחִיטָת הַבְּהֵמָה,
הָאֵבֶר נִחְשָׁב כְּאִילוֹ הוּא נּוֹפֵל מִמֶּנָּה וְהַשְּׁחִיטָה אֵינָה מוֹעִילָה לוֹ
לְטַהַר, וְטְמָא הָאֵבֶר כְּאֵבֶר מִן הַחֵי.
הַגְּמָרָא מְבַרְרַת אֵת טַעְמוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן: **אמר רבי יוסי ברבי חנינא**,
מאי טעמא דרבי יוחנן אליבא דרבנן, שֶׁלְשִׁיתֶם הַשְּׁחִיטָה מִטְהַרְת
אֵת אֲבֵר הָעוֹבֵר מִיְדֵי נְבִילָה, וְאִילוֹ בְּאֵבֶר מְדוּלְדֵל שֶׁל בְּהֵמָה מוֹדִים

בְּהִתְיַדְּ דְּמִי וְהוּא דוֹמָה), וְלִכְךָ מְקוּם חִיבּוּר הַבֶּשֶׂר לְאֵבֶר אֵינָה כְּבִית
הַסְּתֵרִים אֲלֵא כְּגֹלִי, וְלִכְךָ הַבֶּשֶׂר מְקַבֵּל טוֹמָאָה בְּמַגְעוֹ בְּאֵבֶר.
מְבַרְרַת הַגְּמָרָא: תִּירְצוּ שֶׁל רַבִּינָא, כְּמָאן, כְּרַבִּי מֵאִיר בְּלִבְךָ, דְּתַנֵּן
(מְקוּאוֹת פִּי מִיָּה), כָּל יְדוֹת הַתְּחִילִים שֶׁהֵן אֲרוֹכוֹת יוֹתֵר מְכַדֵּי הַצּוֹרֵךְ,
וְעִתֵּי לְקַצְצֵן וְלִשְׂיֵר אֵת חֶלְקוֹן הַצּוֹרֵךְ לְכֹלֵי בְּלִבְךָ, אִם בָּא לְטַבּוֹל
אֵת הַכְּלִי מְטַבֵּיל עַד מְקוּם הַמְּקָה הַצּוֹרֵךְ לְכֹלֵי, וְהַשָּׂר נִחְשָׁב
כְּחֵתוֹךְ כִּיּוֹן שְׁעוֹמֵד לְהַחֲתֵךְ וְאֵינָה טַעוֹן טְבִילָה. (דְּכָרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וְחַכְמִים אוֹמְרִים) אֵינָה טְהוֹר עַד שֶׁיְטַבֵּיל אֵת כּוֹל, שֶׁלְדַעַתֶּם אִף
הַעוֹמֵד לְהַחֲתֵךְ אֵינָה כְּחֵתוֹךְ. נִמְצָא שֶׁמִּבְּרַת רַבִּינָא אֵינָה כְּחַכְמִים,
וְלִתְיַרְצוּ מִשְׁנֵינָה אֵינָה כְּחַכְמִים.
דוּחָה הַגְּמָרָא: אֲפִילוֹ תִּמְאָ רַבְּנָן, שֶׁרַק בְּכֹלֵי שֶׁהוּא קֶשֶׁה שֶׁאֲמָרוּ
חַכְמִים שֶׁהַעוֹמֵד לְהַחֲתֵךְ אֵינָה כְּחֵתוֹךְ, אִךְ בְּהַסְּפִירָה אוֹכְלֵין שֶׁהֵם
רַבִּים, מוֹדִים חַכְמִים שֶׁכְּמָאן דְּמִיפְּרֵתֵי דְּמִי וְנִינְעֵי בְּהַרְדֵּי – שֶׁהֵי
הֵם כְּמוֹפְרָשִׁים זֶה מוֹזֵה וְרַק נּוֹגְעִים זֶה בְּזֵה. וְלִכְךָ אִף בְּמִשְׁנֵינָה הַבֶּשֶׂר
וְהָאֵבֶר נִחְשָׁבִים כְּחֵתוֹכִים, וּמְקוּם חִיבּוּרֵם אֵינָה בֵּית הַסְּתֵרִים, וְנִטְמָא
הַבֶּשֶׂר מִהָאֵבֶר.
מְקַשָּׁה הַגְּמָרָא: לְשׁוֹן הַמְּשַׁנָּה הוּא 'שִׁחַט אֵת אֱמוֹ וְאַחַר כֵּךְ חֲתַכָּה,
הַבֶּשֶׂר טְמָא, וּבְשִׁלְמָא לְעוֹלָא, הֵינִי דְּקִתְּנִי – לִכְךָ כְּתַבְהָ הַמְּשַׁנָּה
לְשׁוֹן 'חֲתַכָּה, שֶׁהֵי הַטְּמָאָה בָּאָה עֲלָיו מִחֲמַת הַחֵתוֹךְ וְהַפְּרִישָׁה,
וְאִם לֹא חָתַךְ אֵת הָאֵבֶר, הַבֶּשֶׂר אֵינָה מְקַבֵּל טוֹמָאָה שֶׁמַּגְעָה בֵּית
הַסְּתֵרִים הוּא, אֲלֵא לְרַבִּינָא שֶׁהַעוֹמֵד לִיחַתֵךְ כְּחֵתוֹךְ, מֵאִי 'חֲתַכָּה,
הֵי אִף לְלֹא שִׁיחֲתוֹךְ נִחְשָׁב כְּחֵתוֹךְ. מִתְרַצַּת הַגְּמָרָא: אִיִּדִי וְאֵגְבוּ
דְּתַנָּא בְּרִישָׁא 'הַיּוֹצֵא עוֹבֵר אֵת יְדוֹ וְחֲתַכָּה, וְאַחַר כֵּךְ שִׁחַט אֵת אֱמוֹ,
הַבֶּשֶׂר טְהוֹר, וְשֶׁם נִאֲמַר 'חֲתַכָּה' בְּדוּוּקָא, שֶׁרַק מִפְּנֵי שֶׁחָתַךְ אֵת
הָאֵבֶר לְפָנֵי הַשְּׁחִיטָה הַבֶּשֶׂר טְהוֹר, אֲבָל אִם לֹא הֵיָה חוֹתֵךְ, הַבֶּשֶׂר
טְמָא, שֶׁנַּעֲשֶׂה אוֹכֵל בְּשִׁחִטָה וּמְקַבֵּל טוֹמָאָה אוֹכְלִין, לִכְךָ תַּנָּא נְמִי
בְּסִיפָא 'חֲתַכָּה' אִף שֶׁהַבֶּשֶׂר טְמָא גַם אִם לֹא חָתַךְ.
שְׂנִינּוּ בְּמִשְׁנָה: וְחַכְמִים אוֹמְרִים, הַבֶּשֶׂר טְמָא מְנַע טְרִיפָה שְׁחוּטָה,
כְּלוֹמַר שֶׁהָאֵבֶר טְמָא כְּטְרִיפָה שְׁחוּטָה, וּמַגְעוֹ מִטְמָא אֵת הַבֶּשֶׂר.
שׁוֹאֵלֵת הַגְּמָרָא: מִרְפָּה שְׁחוּטָה מִי –[הֵיא הֵיא] מְטַבֵּיל הֵי
שְׁחִיטָת טְרִיפָה מִטְהַרְתָּה מִיְדֵי נְבִילָה וְאֵינן בָּהּ טוֹמָאָה אֲחֵרָת. מְשִׁיבָה
הַגְּמָרָא: אֵין – כִּי, יֵשׁ טוֹמָאָה בְּטְרִיפָה, כְּדֹאֲבוּהָ דְּשִׁמּוּאֵל, דְּאֵמַר
אֲבוּהָ דְּשִׁמּוּאֵל, טְרִיפָה שְׁשִׁחֻטָה, גּוֹרֵז בְּהַ חַכְמִים שֶׁמְטַמְּאָה
בְּמוֹקְדֵישֵׁין, שֶׁאִם נִגַּע קוֹדֵשׁ בְּטְרִיפָה, נִטְמָא.
שְׂנִינּוּ בְּמִשְׁנָה: שֶׁלְרַבִּי מֵאִיר הָאֵבֶר טְמָא כְּנְבִילָה, וְלַחֲכָמִים שְׁחִיטָת
אֱמוֹ מִטְהַרְתּוּ מִטְמָאָה זֹו. וְטַעְנוּ חַכְמִים, מַה מְצִינוּ בְּמִרְפָּה
שְׁשִׁחִיטָתָה מִטְהַרְתָּה, אִף שְׁחִיטָת בְּהֵמָה תְּמַהַר אֵת (הָעוֹבֵר)
[הָאֵבֶר], אֲמַר לְהֶם רַבִּי מֵאִיר, לֹא, אִם טִהַרְתָּה שְׁחִיטָת טְרִיפָה אוֹתָהּ
דְּבַר שְׂגוּפָה, תְּטַהַר אֵת הָאֵבֶר דְּבַר שְׂאֵינָה גּוֹפָה. הַגְּמָרָא מְבַרְרַת אֵת
הַמְּשֵׂא וּמִתֵּן בִּינֵיהֶם: **תניא**, **אמר להן רבי מאיר** לְחַכְמִים, וְכִי
לְשִׁיתְכֶם מִי מִיְהִירוֹ לְאַבְרָהָם זֶה מִיְדֵי נְבִילָה, הֲלֹא שְׁחִיטָת אֱמוֹ הֵיא
הַמְּטַהַרְתּוּ, נִמְצָא שְׁלֹדְתְכֶם הַשְּׁחִיטָה חֲלָה עַל הָאֵבֶר, אִם כֵּן
שְׁחִיטָת אֱמוֹ תִּתְיַרְנוּ אִף בְּאַכִילָה, וְהֲלֹא אִף אַתֶּם מוֹדִים שֶׁהָאֵבֶר
אֲסוּר בְּאִכְלָה. אֲלֵא עַל כִּרְחָךְ, שִׁכְשַׁם שֶׁהַשְּׁחִיטָה אֵינָה מִתִּירָה
בְּאִכְלָה, כִּי אֵינָה מִטְהַרְתּוּ מִיְדֵי נְבִילָה. **אמרו לו** חַכְמִים לְרַבִּי מֵאִיר,
הֲרַבָּה מְצַלָּת הַשְּׁחִיטָה עַל שְׂאֵינָה גּוֹפָה, יוֹתֵר מְגוּפָה (הַגְּמָרָא
בְּסִמּוּךְ מְבַרְרַת אֵת דְּבָרֵיהֶם), וְרֵאִיָּה לְדַבְּרֵי, שֶׁהֲרֵי שְׂנִינּוּ (לְעִיל סוּח),
שֶׁאִם חוֹתֵף אֲבֵר מִן הָעוֹבֵר שְׁבִמְעִיָּה, וּמִשְׂאִירוֹ שֶׁם, וְאַחַר כֵּךְ שִׁחַט
אֵת הַבְּהֵמָה, מוֹתֵר הָאֵבֶר הַחוּתוֹךְ בְּאַכִילָה, אֲבָל אִם חָתַךְ מִן הַתְּחִיל
וּמִן הַתְּחִיל שֶׁל הַבְּהֵמָה עֲצָמָה, וְהַשְּׂאִירִים בְּתוֹכָהּ, וְאַחַר כֵּךְ שִׁחַטָהּ,
אֲסוּר הַחֶלֶק הַחוּתוֹךְ בְּאַכִילָה, הֵי שֶׁבְּכַח הַשְּׁחִיטָה לְהַתִּיר בֶּשֶׂר
שֶׁנִּחְתַּךְ מִהָעוֹבֵר שְׂאֵינָה מְגוּפָה הַבְּהֵמָה, יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר בֶּשֶׂר שֶׁנִּחְתַּךְ מִגּוֹף
הַבְּהֵמָה.
הַגְּמָרָא תְּמַהַר עַל תְּשׁוּבַת חַכְמִים לְרַבִּי מֵאִיר שֶׁבְּבִרְיָאָה: **מאי**
קאמרי – מַה אֲמָרוּ חַכְמִים, הֵי לֹא טַעַן רַבִּי מֵאִיר כֹּלֵל מִדְּבַר שְׂגוּפָה,
שֶׁחַכְמִים הִשְׁבִּיחוּהוּ לְחַלֵּק בֵּין דְּבַר שְׂגוּפָה לְאֵינָה גּוֹפָה, אֲלֵא טַעַנַת רַבִּי
מֵאִיר הִיָּתָה, שֶׁאִם בְּכַח הַשְּׁחִיטָה לְטַהַר אִף יֵהָא בְּכּוּחָהּ לְהַתִּיר
בְּאִכְלָה, וְמֵה שִׁיבּוֹ עַל זֵה.

המשך ביאור למס' חולין ליום רביעי עמ' א

10 הוא נידון כאילו הוא נפרד מהבהמה, והשחיטה אינה חלה עליו
11 ואינה מטהרתו.
12 הגמרא מקשה מהברייתא המובאת לעיל על רבי יוחנן: מִיִּיבֵן,
13 אָמַר לָהֶם רַבִּי מֵאִיר לַחֲכָמִים, לֹא, אֵין לְהוֹכִיחַ מִטְרִיפָה לְאֵבֶר שֶׁל
14 עוֹבֵר, אִם טִיִּהְרָה שְׁחִיטַת טְרֵפָה אוֹתָהּ, וְאֵת הָאֵבֶר הַמְדוּלְדָל בָּהּ,
15 זֶה מְשׁוּם שֶׁהֵם דְּבָר שְׁנוּפָה, אֲבָל מִנִּין שֶׁתִּמְהַר אֵת הָעוֹבֵר שֶׁהוּא
16 דְּבָר שְׂאִינֹו גּוֹפָה. מִבּוֹאֵר מִדְּבָרֵי הַבְּרִייתָא, שֶׁאֵף רַבִּי מֵאִיר מוֹדָה
17 שֶׁאֵבֶר הַמְדוּלְדָל נִטְהַר עַל יְדֵי הַשְּׁחִיטָה.

1 הם לרבי מאיר שהשחיטה אינה מטהרתו. משיבה הגמרא: הָאִי – זֶה,
2 אֲבֵר שֶׁל עוֹבֵר, אֵיִת לֵיהּ תִּקְנֵתָא בְּחֻזְרָה – יֵשׁ לוֹ תִּקְנָה אִם הָעוֹבֵר
3 יִחְזִירָנוּ לְמַעַי אִמּוֹ קוֹדֵם שְׁחִיטָה, שֶׁאִזּוּ הָאֵבֶר יֵהָא מוֹתֵר עַל יְדֵי
4 הַשְּׁחִיטָה אִפִּילוּ בְּאֲכִילָה, וּמוֹכַח שֶׁאֵין הָאֵבֶר נִידוּן בְּפָנֵי עַצְמוֹ
5 שֶׁהַשְּׁחִיטָה לֹא תַחֲוֹל עֲלָיו, שֶׁהָרִי מוֹעִילָה חוֹרָה לְהַתִּירוֹ לְגַמְרֵי, אֲלֹא
6 הוּא נִידוּן כַּחֲלָק מִהַבְּהֵמָה, וְלִכְךָ מוֹעִילָה לוֹ הַשְּׁחִיטָה אִפִּילוּ כִּשְׁלֹא
7 הַחֲזִיר לְטַהֲרוֹ מִטּוֹמָאֵת נְבִילָה אֵף שֶׁאֲסוּר בְּאֲכִילָה, וְאֵילוּ הָאִי – זֶה,
8 אֲבֵר הַמְדוּלְדָל שֶׁל בַּהֲמָה, לֵית לֵיהּ תִּקְנֵתָא בְּחֻזְרָה – אֵין לוֹ
9 אִפְשָׁרוֹת לְתַקְנָה לְהַתִּירוֹ בַּחוֹרָה, שֶׁאֵינוֹ שֵׁיךְ כֻּלָּל בַּחוֹרָה, לְפִיכָךְ

עושה ניפול, ונחלק רק שלא הוכשרו לקבל טומאה. נמצא שר
 יצחק לא חידש כלום, שכל דבריו מבוארים במשנה.
 מתרצת הגמרא: חידושו של רב יצחק הוא ששחיטה אינה עושה
 ניפול. שאלמלא דבריו היינו אומרים שכשם שנחלק רבי מאיר באבר
 של עובר שהשחיטה לא מטהרתו, כך נחלק גם באבר המדולדל
 ששחיטה עושה ניפול, לכך השמיע רב יצחק שאף לרבי מאיר
 שחיטה אינה עושה ניפול באבר המדולדל. ולא ידענו דבר זה
 מהמשנה, מפני שאי מִהְהִיא – אם באנו ללמוד זאת מהמשנה, הִנּוּה
 אֲמִינָא –[הייתי אומר], מֵאֵי הוֹבְשָׁרוֹ בדמיה' שאמרה המשנה,
 שמשמע שאין כאן טומאה עצמית, אֲבָשָׁר – רק על הבשר
 המדולדל, ולא על האבר, משום שבאמת שחיטה עושה ניפול,
 והאבר טמא כאבר מן החי ואין צריך הכשר, והבשר טהור כיון
 שנחשב כבשר הפורש מן החי, ולכן צריך הכשר והוכשר בדם
 השחיטה. וכיון שבמשנה אפשר לפרש ששחיטה עושה ניפול, הוצרך
 רב יצחק לחדש שאינה עושה ניפול.
 מקשה הגמרא על התירוק: כיצד אפשר לומר שכונת המשנה רק על
 הבשר, וְהָא הוֹבְשָׁרוֹ קִטְנִי, בלשון רבים, ועל כרחינו שהכוונה גם
 על האבר. מתרצת הגמרא: מֵהוּ דְתִימָא – שמא תאמר שהכוונה
 לבשר בלבד, ומה שנאמר בלשון רבים, הָד –[אחד] לְבָשָׁר הַפּוֹרֵשׁ
 מִן הַבְּהֵמָה, שהיה מדולדל קודם השחיטה ונשחטה הבהמה,
 וכמפורש במשנה האבר והבשר המדולדלין בבהמה' וגו', וְהָד
 לְבָשָׁר הַפּוֹרֵשׁ מִן הָאֵבֶר לאחר השחיטה, שבשניהם אין טומאה מצד
 עצמם אף אם שחיטה עושה ניפול, לפי שדינם כבשר מן החי, ולכן
 צריכים הכשר לקבלת טומאה. אבל האבר עצמו נאמר שטמא,
 משום ששחיטה עושה ניפול. לכן צריך רב יצחק לחדש שאינה עושה
 ניפול.
 מקשה הגמרא על תירוק זה: הלא הבשר הפורש מן הבהמה נאמר
 במפורש במשנה, וְהוֹכַשְׁרוּ בלשון רבים בא להוסיף בשר הפורש מן
 האבר, וּמֵאֵי אוֹלָמִיָּה דְהָאֵי מֵהָאֵי – במה גדול כוחו של זה יותר
 מזה, הרי שניהם שוים ולמה צריך לחדש שאף בשר הפורש מהאבר
 צריך הכשר.
 מתרצת הגמרא: סִלְקָא דְעֵתָא אֲמִינָא, הוֹאִיל וּבִשְׂרָא מֵהָאֵבֶר
 מִטְּמֵא טוֹמְאָה הַמּוֹרָה אֲנֵב אֲבִיו –[האבר], שבעודו מחובר לאבר
 הוא מטמא אדם כדן אבר מן החי, אִימָא לֹא לִיבְעֵי הַכֶּשֶׁר – שמא
 נאמר שלאחר שפרש מן האבר ונטהר מהטומאה החמורה, אינו
 צריך הכשר כדי לקבל טומאה מאחר, שכמו שדבר שסופו לטמא
 טומאה חמורה אין צריך הכשר, כך דבר שהיה טמא טומאה חמורה
 אין צריך הכשר, קְמִשְׁמַע לָן הַמְשַׁנָּה שאין הדבר כן, אלא צריך
 הכשר על ידי דם השחיטה, אבל משום טומאה חמורה לא הוכשר,
 משום שרק בסופו לטמא טומאה חמורה אמרו שאין צריך הכשר, אך
 כשבתחילתו היה טמא טומאה חמורה, כיון שאחר שפרש מהאבר
 לא ניטף שוב טומאה חמורה, צריך הכשר לקבל טומאה. וכיון שיש
 חידוש נוסף בבשר הפורש מן האבר, נמצא שאפשר לפרש 'הוכשרו'
 על שני מיני בשר, ואילו האבר טמא כנבילה מפני ששחיטה עושה
 ניפול, ולכן השמיענו רב יצחק ששחיטה אינה עושה ניפול,
 וְהוֹכַשְׁרוּ הכוונה על האבר והבשר, ששניהם טהורים.
 ממה שהתבאר בדברי רב יצחק בשם רבי יוחנן, נמצא שלרבי יוחנן
 כולם מודים באבר המדולדל ששחיטה אינה עושה ניפול. וזהו כפי
 הלשון השניה במחלוקת רבי יוחנן וריש לקיש. הגמרא מביאה סיוע
 לזה: אֲמַר רַב יוֹסֵף, נְקוּם –[תפוס] דְרַב יִצְחָק בְּרִי יוֹסֵף בְּרִדָּה, שאמר
 בשם רבי יוחנן שהכל מודים ששחיטה אינה עושה ניפול, וכלשון
 השנייה, משום דְרַבָּה בְּרִי בַר הִנָּה בשמו של רבי יוחנן קָאֵי בְּוֹתִיָּה
 – סובר כמזהו. דְתִימָא, נאמר בפסוק וְכִשְׁר פְּשָׁדָה מִרְפָּה לֹא
 תִאכְלֹו' (שמות כב ל), ודרשו בחכמים, לְהִבְיָא הָאֵבֶר וְהַבְּשָׂר
 הַמְדוּלְדָלִין בְּהֵמָה וְכִתְיָה וְכַעוּף, וְשִׁחְטָהּ, שֶׁהֵן אֲסוּרִין באכילה.
 וְאֲמַר רַבָּה בְּרִי בַר הִנָּה אֲמַר רַבִּי יוֹחָנָן, אף שנראה מהברייתא
 שאיסורו מהתורה, אינו כן,

מבארת הגמרא את הקושיא: בְּשִׁלְמָא לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לִקְוִישׁ שאמר
 שלרבי מאיר האבר המדולדל טמא ולחכמים טהור, אף שרבי מאיר
 בברייתא טיהר את האבר, יש לפרש שְׁלְדַבְרֵיהֶם של חכמים קָאֲמַר
 לְהוּ, וכך כוונתו, לְדִידֵי לֹא שְׁנָא אֲבָר דְעוֹבֵר וְלֹא שְׁנָא אֲבָר
 דְבִהְמָה כִּי הָרִי נִינְהוּ – לשיטתי אין הבדל בין אבר של עובר לאבר
 המדולדל, ושניהם טמאים, אבל לשיטתכם חכמים שאתם מטהרים
 בשניהם, היה לכם לחלק ביניהם, שרק אבר המדולדל טהור משום
 שהוא גופה, אבל באבר של עובר תודו לי שטמא משום שאינו גופה.
 ולכן לא קשה מהברייתא לריש לקיש. אֲלָא לְרַבִּי יוֹחָנָן, שסבר
 שבאבר המדולדל כולם מודים שטמא, קִשְׂיָא, איך אמר רבי מאיר
 בברייתא שאבר המדולדל טהור, הרי אפילו לדעת חכמים טמא.
 מחמת קושיא זו הגמרא חוזרת בה: אֲלָא אֵי אֲתַמַּר הָבֵי אֲתַמַּר, וכך
 היא מחלוקת רבי יוחנן וריש לקיש, אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לִקְוִישׁ,
 כְּמַחְלֹקַת פְּאֵר שֶׁל עוֹבְרִים, שלרבי מאיר האבר טמא כנבילה
 ולחכמים השחיטה מטהרתו, כְּךָ מַחְלֹקַת פְּאִיבְרִין המדולדלים של
 הבהמה. וְרַבִּי יוֹחָנָן אֲמַר, מַחְלֹקַת רַבִּי מֵאִיר וְחַכְמִים הִיא רַק בְּאֲבָר
 דְעוֹבֵר, אֲבָל בְּאֲבָר הַמְדוּלְדָל דְבִהְמָה, לְדַבְרֵי הַכֹּל אֵין שְׁחִיטָה
 עוֹשֶׂה נִיפּוּל, והאבר נחשב מחובר לבהמה ושחיטתה מטהרתו.
 הגמרא מבארת את טעם רבי יוחנן לפי לשון זה: אֲמַר רַבִּי יוֹסֵף בְּרַבִּי
 תִּנְיָנָא, מֵאֵי טְעָמָא דְרַבִּי יוֹחָנָן אֵילִיפָא דְרַבִּי מֵאִיר, שאבר של עובר
 טמא ואילו אבר המדולדל טהור, משום שְׁהָאֵי – אבר האבר המדולדל,
 גּוֹפָה של הבהמה הוא, ולכן השחיטה מטהרתו כל זמן שהוא מחובר
 בה, וְהָאֵי – והאבר של העובר, לֹאֵו גּוֹפָה, ולכן השחיטה לא חלה
 עליו ואינה מטהרתו.
 הגמרא מביאה שמועה בשם רבי יוחנן שמבואר ממנה כלשון השניה:
 אֲמַר רַב יִצְחָק בְּרִי יוֹסֵף אֲמַר רַבִּי יוֹחָנָן, הַכֹּל – בין רבי מאיר ובין
 חכמים מוֹדִים, שְׁמִיטָה של הבהמה עוֹשֶׂה נִיפּוּל לאבר המדולדל
 שבה, שכשמתה הבהמה מאליה נחשב האבר כנפל וניתק ממנה
 בחייה, ולכן אף שהבהמה נעשית נבילה, האבר אינו נבילה, אלא
 הוא כאבר הנתלש מן החי. ואף שגם אבר מן החי מטמא כנבילה,
 מכל מקום יש חילוק ביניהם, שבשר הפורש מאבר מן החי טהור,
 וכזית בשר הפורש מהנבילה טמא. וְכַמוּ כֵן הַכֹּל מוֹדִים שְׁחִיטָה
 עוֹשֶׂה נִיפּוּל לאבר המדולדל של הבהמה, ולכן השחיטה חלה עליו
 ומטהרתו.
 הגמרא מבררת במה עוסק רב יצחק, ומה החידוש בדבריו. מקשה
 הגמרא: בְּמֵאֵי עֲקָיְנִין, אֵילִימָא בְּאֲבָר דְעוֹבֵר, מִיפְּלֵג פְּלִיגֵי – הרי
 נחלקו בו רבי מאיר וחכמים האם השחיטה מטהרתו, וכיצד אמר רב
 יצחק שלדברי הכל שחיטה אינה עושה ניפול. אֲלָא רב יצחק דיבר
 בְּאֲבָר הַמְדוּלְדָל דְבִהְמָה, אך לפי זה קשה, מה החידוש בדבריו, הלא
 הדין שְׁמִיטָה עושה ניפול לדברי הכל, תִּנְיָנָא – כבר שנינו במשנה,
 ואף שְׁחִיטָה שאינה עושה ניפול תִּנְיָנָא.
 הגמרא מבארת היכן שנינו כל דין: מִיְתָה תִּנְיָנָא, ששנינו להלן (כזו),
 בהמה שהיו בה אבר ובשר המדולדלים, וּמִתָּה הַבְּהֵמָה, הַכֶּשֶׁר צְרִיךְ
 הַכֶּשֶׁר – שינתן עליו מים להכשירו לקבל טומאה, וְהָאֵבֶר מִטְּמֵא
 מִשּׁוּם אֲבָר מִן הַחַי, וְאֵינוּ מִטְּמֵא מִשּׁוּם אֲבָר מִן הַנְּבִילָה, דְבַרִּי רַבִּי
 מֵאִיר. ומכך שהבשר צריך הכשר, מוכח שאין עליו טומאה עצמית.
 מבואר מדברי רבי מאיר, שמיטה עושה ניפול, ולכן אין על האבר
 והבשר דין נבילה, אלא כבשר ואבר מן החי, ולכן הבשר טהור כדן
 בשר הפורש מן החי, והאבר טמא כדן אבר מן החי. ואף חכמים
 מודים לרבי מאיר בזה, שלא מצינו שנחלקו עליו.
 ממשיכה הגמרא ומבארת: שְׁחִיטָה נְמִי תִּנְיָנָא, ששנינו שם באותו
 ענין, נְשַׁחְטָה הַבְּהֵמָה וְהוֹבְשָׁרוּ בְּדַמֶּיהָ, דְבַרִּי רַבִּי מֵאִיר, רַבִּי שְׁמַעוֹן
 אֲמַר לֹא הוֹבְשָׁרוּ ובפשטות המשנה מדברת על הבשר והאבר
 המדולדלים, שלרבי מאיר הוכשרו לקבל טומאת אוכלין על ידי דם
 השחיטה. ומזה שצריך האבר הכשר, מוכח שאינו טמא בעצמו, וזהו
 משום שהשחיטה אינה עושה ניפול, ולכן מטהרתו מטומאת אבר מן
 החי. ואף רבי שמעון מודה שהאבר והבשר טהורים ושחיטה אינה